

INTERLANGUAGE

AMERICAN ESPERANTO MAGAZINE

Holland Leads Way
in the Schools

Battle of Languages
May — 1949

Brazilian Statistics
and Esperanto

AMERIKA ESPERANTISTO

*Oficiala Organo de la
ESPERANTO ASOCIO
de NORD-AMERIKO*

MAY—JUN, 1949

Thirty-five Cents

AMERICAN ESPERANTO MAGAZINE

(*Amerika Esperantisto*)

G. ALAN CONNOR, *Editor*

Vol. 63

114 West 16th Street

Nos. 5-6

New York 11,

N. Y.

Associate Editors: Dr. W. Solzbacher, Doris Tappan Connor, Dr. Norman McQuown, Dr. S. Zamenhof, V. Rev. Gabriel N. Pausback, Howard E. Latham (Junula Fako).

Sustaining Board: Dr. Luella K. Beecher, John M. Brewer, A. M. Brya, G. Clayton, J. F. Clewe, Preston Davis, Jr., R. E. Dooley, Robt. Eadie, Ben B. Ehrlichman, David B. Ericson, Hal Ewen, Dr. G. P. Ferree, Anonymous, Dan Ward Gibson, Wm. H. Gix, Usonano Eksterlande, W. D. B. Hackett, George Hirsh, Howard E. Latham, A. S. Mellichamp, Anonymous, Tony Nabby, R. C. Palmer, Arnold Pennekamp, Grace Randolph, H. Elwin Reed, Mazah Schulz, H. S. Sloan, Herbert Smart, Isabel Snelgrove, Dr. Cecil Stockard, F. H. Sumner, Washington Espo Club, Anonymous, J. W. Wood, Mrs. Flora Wyman.

CONTENTS — ENHAVO

Esperanto in the Schools of Holland	65
N.E.A. Issues New Esperanto Booklet	67
Esperanto in Education Abroad	68
"Battle of the Languages", May 1949	<i>W. Solzbacher, Ph.D.</i> 69
Statistics and Esperanto in Brazil	<i>Jose Tito Silva</i> 71
Interlanguage Progress	74
Esperanto and Radio	78
Esperanto in Congressional Record	79
Letero pri Amerika Esperanto-Gazeto	<i>D-ro L. L. Zamenhof</i> 80
Diversaj Anoncoj	82
Ĝeno kaj Silko — <i>Vortoriginoj</i>	<i>W. S.</i> 83
El la Historio de "A.E." (dua parto)	<i>Babi le Mulo</i> 85
Esperanto Studanto — <i>Invito al Festo</i>	<i>Doris T. Connor</i> 89
Kanada Informo	90
Esperanto-Kroniko	91
Deziraro Korespondi	96

Jarabono eksterlande, \$1.50 por kalendara jaro

Make Checks Payable to *Esperanto Association of North America*

Minimum Membership in E.A.N.A.—\$3.00 per Year

Active Sustaining Membership — \$5.00 per Year

AMERIKA ESPERANTISTO

Vol. 63

MAY-JUNE, 1949

Nos. 5-6

ESPERANTO IN THE SCHOOLS

HOLLAND LEADS THE WAY

A lively and extremely favorable debate on Esperanto in the Dutch Parliament resulted in a promise of the Minister of Education that he would approve all applications for permission to hold Esperanto classes in elementary schools subject only to adequate proof of the teachers' qualifications. 108 city councils in the Netherlands endorsed a petition to make Esperanto classes a compulsory part of the curriculum in all teachers' colleges. This resulted in a promise of the Minister of Education to give "serious consideration" to the request in forthcoming plans for the reorganization of teacher training. The petition was sponsored by the Office on Esperanto in the Schools, headed by *P. W. Baas*.

Esperanto is now being taught on an optional basis in 3 teachers' colleges and in an ever-growing number of high schools and elementary schools. In several schools it is compulsory.

Esperanto entered the debates of the Dutch Second Chamber (House of Representatives) when, during the discussion on an Education Bill, *Representative Van Sleen* moved, and two women Representatives seconded, an amendment providing for the optional teaching of Esperanto in the elementary schools. Education experts from 6 political parties (3 Right, 2 Left, 1 Center) took part in the debate. All had something good to say about Esperanto; not one opposed it. Criticism of the amendment was expressed only on the grounds that the teaching schedule is already overloaded, or that elementary school children might be too young to learn Esperanto. *Representative*

Terpstra, of the Anti-Revolutionary Party, finally pointed out that the statement of the Minister of Education, promising to approve all requests for Esperanto classes, would lead in fact to the same results as the amendment. Thereupon, Representative Van Sleen, of the Labor Party, withdrew his motion.

Under present arrangements, the number of Esperanto classes in Dutch schools depends primarily on the number of teachers holding the so-called "B-Diploma" of the Dutch Esperanto Examination Committee. Esperanto classes in the teachers' colleges are evidently the best way of rapidly increasing the number of qualified teachers. The Office on Esperanto in the Schools is urging the Government to include Esperanto among the "normal" subjects on the elementary teacher's diploma (like Dutch, arithmetic, and geography), not among the "special" subjects (like English or French), for which additional teaching licenses are required. The Office has been pointing out that Esperanto is so much easier than English or French that this would be justified.

The Chief Inspector for Teacher Training, *C. Kleyweght*, (the only Dutch official to hold this position), declared in a letter to the Office: "In my opinion present endeavors for the teaching of Esperanto in the schools deserve the support of all of us. It will be most effective if we see to it that many teachers, if not all of them, are able to teach Esperanto in the elementary schools. Without pronouncing myself at this time on the question whether or not this teaching should be compulsory, I wish to state my belief that it is advisable to make a modest amount of teaching time in our teachers' colleges available for this subject."

One of the three Chief Inspectors for Elementary Education *L. F. Kleiterp*, expressed himself in similar terms: "In my opinion Esperanto is the right language for many who wish, and in many cases have to correspond and speak

with people of different nationalities. I wish the Office on Esperanto in the Schools complete success in its efforts to add this world language to the subjects taught in the continuation classes of our elementary schools."

NATIONAL EDUCATION ASSOCIATION

ISSUES NEW ESPERANTO BOOKLET

Number 183 of the well-known Personal Growth Leaflets of the National Education Association, Washington, D. C., has just appeared under the title "Esperanto — The World Interlanguage." The first printing totaled 20,000 copies. In the same handy format as the other Personal Growth Leaflets, many millions of which have been distributed, the booklet presents on 16 pages the need for Esperanto, a survey of its structure, a sample text, a summary of the practical uses of the Interlanguage, with special emphasis on education, and some information about books and study aids and the Esperanto Association of North America. The booklet was prepared by the officers of EANA with the expert help of Dr. Ivy Kellerman Reed.

The booklet weighs only one fifth of an ounce. It is, therefore, suited for enclosure in letters as well as for distribution to friends and acquaintances which someone wishes to interest in Esperanto.

The price of the booklet, like that of all the leaflets published by the Hugh Birch-Horace Mann Fund of the National Education Association, is only one cent each in lots of 25 or more, postpaid. Only \$7.50 a thousand, postpaid. A sample booklet and order form is enclosed in this issue of A. E. Order a good quantity now, and put them to effective use for Esperanto in America. *Send your orders to the Central Office of the Esperanto Association of North America, 114 West 16th St., New York 11, N. Y.*

ESPERANTO IN EDUCATION ABROAD

In Japan, according to the Esperanto journal, "La Revuo Orienta," attendance at Esperanto classes has been made compulsory in a number of schools. At the Tokyo Medical School and the Jikei Medical School, for instance, students must learn Esperanto as a preparation for the study of German. At the Imperial University of Osaka, several professors lecture in Esperanto. At four other institutions, including one commercial and one nursing school, Esperanto is a compulsory subject. Approximately eighty schools, including Ootani University and the School of Foreign Languages at Osaka, have Esperanto classes as elective subjects. Esperanto Clubs exist in seventy-two Japanese cities. All clubs organize classes, and a majority of these classes are very well attended.

In New Zealand, the government-sponsored Correspondence Course for Isolated and Crippled Children has added Esperanto to the subjects which it teaches. The course was suggested by the well-known educator Miss Mavis Ross.

The Bavarian Teachers Union, in the American Zone of Germany, unanimously adopted a resolution recognizing Esperanto as "a valuable instrument of education in the spirit of reconciliation, peace, and humanism." The resolution also "welcomes the introduction of Esperanto as a teaching subject, even in the elementary schools, and urges especially the younger teachers to learn Esperanto." The Acting Chairman of the Munich Board of Education, Schullrat Ederer, issued an appeal to all teachers, requesting them to attend in large numbers the special Esperanto classes for teachers which are now being organized.

In Cairo, Egypt, Esperanto classes are becoming increasingly popular. One hundred ten students registered at the Institute of Commerce, forty at the YMCA, thirty-two at the American University.

“BATTLE OF THE LANGUAGES”

MAY 1949

At the United Nations General Assembly, Flushing Meadows, New York, the latest skirmish in the “Battle of the Languages” ended May 5 by a defeat, or at least a temporary setback, of efforts to make Russian and Chinese “working languages” of the Assembly. These two languages have thus failed to achieve “parity” with Spanish, which obtained “working” status by a surprise victory last December (See *American Esperanto Magazine*, January-February, 1949).

During the debate in the Administration and Budgetary Committee of the Assembly, Brazil moved that the Secretary-General of the U. N. be requested to make a study of the language problem and to report to the Fourth Session of the General Assembly, in the Fall. The Brazilian resolution was later withdrawn without being voted upon.

A Russian proposal to defer consideration of the proposal for the adoption of Russian as a working language, pending further study, was rejected by a roll-call vote of 14-20, with 11 abstentions. The proposal itself was then rejected by another roll-call of 8-28, with 9 abstentions. The Chinese proposal was rejected by a show of hands.

No serious observer is likely to believe that the decisions of May 5 have definitely solved the U. N.’s language problem or have discouraged further efforts to increase the number of “working” languages, which at present stands at three (English, French, Spanish), as far as the Assembly is concerned. The U. N.’s Economic Commission for Europe decided as early as 1947 to adopt English, French and Russian as its working languages, but the inclusion of Russian was vetoed by the Secretary-General for as long as the necessary extra credits are not voted by the Assembly.

During the recent Assembly at Flushing Meadows, Russian and Chinese were used in the simultaneous interpretation system to a much larger extent than a year ago. Per-

haps the Secretariat wished to "appease" the Soviet Union and China after the official defeat of their proposals.

The United Nations has been repeatedly urged to streamline its linguistic arrangements. This was done again in a 40-page memorandum prepared by the Carnegie Endowment for International Peace and circulated among the Assembly Delegates early in May. The memorandum recommended "less frequent insistence on translation of all documents into all the official languages — Chinese, English, French, Spanish, and Russian." The advice may sound good, but its practical chances of being heeded are nil since not only practical considerations but also the ticklish question of national prestige are involved.

It is obvious that ultimately the choice of *one* common vehicle of understanding, which must be neutral as well as practical and easy to learn, will be the only satisfactory solution of the U. N.'s language problems. That this conviction is rapidly growing in the world's public opinion was demonstrated by the success of a petition to the U. N. for which the Universal Esperanto Association obtained the support of organizations totaling about 15 million members, in addition to more than a million individual signatures including those of the President of France and of the Prime Ministers of the Netherlands, Austria, Czechoslovakia, and Poland. "In view of the worldwide use of Esperanto, the only auxiliary language which has had appreciable success," the petition urged the U. N. to "help spread the use of this language."

The new book, "*Esperanto, The World Interlanguage*," fully discusses the language problem (also U. N.), and includes textbook, world directory, and vocabularies. 245 pp, cloth, \$2.50.

Another book, "*The Language Problem, Its History and Solution*," by E. D. Durrant, gives a detailed historical account of the problem from earliest times to date. 168 pp, cloth, \$1.35.

STATISTICS AND ESPERANTO IN BRAZIL

JOSE TITO SILVA

Chief of Technical Services
"Revista Catarinense de Estatística"
Florianopolis, Brazil

This article is a summary of the most important chapter in an illustrated bilingual booklet, "*O Esperanto na Estatística*", recently published by the State Government of Santa Catarina in Portuguese and Esperanto.

Statistics is a thermometer measuring the increases and decreases, the constancy and the variability of social facts and phenomena, in time and space. For this very reason, the statisticians have been among the most persistent advocates of the Interlanguage Esperanto in Brazil. Without Esperanto, statistics, despite its great significance for our nation, would have lacked the universality which this language can supply through the direct contact with other countries which it facilitates.

A quick look at the resolutions adopted by the central organizations of statistics in our country enables us to appreciate the eminent value which Esperanto has had for Brazilian statistics.

Even before the Brazilian Institute of Geography and Statistics was founded, prominent statisticians such as *Bulboes de Carvalho* and *M. A. Teixeira da Freitas* used Esperanto in their statistical activities because they had grasped at an early moment the tremendous potentialities of the Interlanguage in the field of international relations.

By a resolution passed July 18, 1938, the National Council of Statistics adopted Esperanto as the official international auxiliary language for the activities and publications of the Statistical Institute. Classes in Esperanto were gradually introduced in the curriculum of the annual staff training course of the Institute. This was done for the first

AMERIKA ESPERANTISTO

time by Resolution No. 128 (of July 18, 1938). It was followed by Resolution No. 224 (of July 19, 1939), which established a Chair of Esperanto as part of the Faculty of the Training Course.

In the State of Santa Catarina, as elsewhere in Brazil, the State Department of Statistics and the State Council of Statistics have given unstinted support to the Esperanto movement from the beginning. The Minutes of the State Executive Committee record for the year 1940 a vote recommending attendance at an Esperanto class taught at Florianopolis, the capital of Santa Catarina. In the following years, a growing number of resolutions and communications testified to the recognition given Esperanto because of its effective use as a means of worldwide divulgation of statistical knowledge. The State Council also gave full effect to the instructions and recommendations of the National Institute and the National Council of Statistics, which, through Resolutions No. 82, 128, 224, 273, 305, and 349, emphasized the importance of Esperanto for statistical investigations and publications and established close cooperation with the Brazilian Esperanto League.

Practical measures by which the Santa Catarina State Department of Statistics has supported the movement for the promotion and use of the Interlanguage include the following: offer of the Bulhoes de Carvalho Library for an Esperanto class in 1944, cooperation with the Esperanto Club of Florianopolis, publication of picture post cards of Florianopolis with Esperanto text, purchase of books in and on Esperanto.

Official instructions were issued by the Director of the State Department of Statistics as to the manner in which Esperanto is to be used for making the State of Santa Catarina known in other countries. Official Order No. 35, issued July 19, 1946, stipulated in Article 1 that "*all foreign correspondence of the Department will be in Esperanto*, except correspondence with Brazilian diplomatic and

consular representatives and with countries where Portuguese is the official language."

The use of Esperanto means that our statistical publications are becoming better known abroad. By its publications in Esperanto, Brazil is making a significant contribution to the understanding among the nations of the world, thus aiding in the creation of a new international consciousness and of a stable and harmonious synthesis in world affairs.

In the State of Santa Catarina considerable progress has been made through the use of Esperanto. Through our Esperanto publications, people in other parts of the world have become our friends and have become acquainted with our country, its customs and its cultural, social, religious, artistic and scientific problems. Our local Esperanto pioneers deserve our thanks for this achievement.

In this respect I should like to mention just one example from a report on the activities of the Esperanto Club of Florianopolis. Compiled by *Professor Eugenio Doin Vieira*, the report mentions a book on "The Orchids of Santa Catarina," by *Major Lara Ribas*, which has been distributed among the orchid-lovers of the entire world. Major Lara Ribas himself as well as the State Department of Statistics and the Esperanto Club of Florianopolis received very flattering comments on this work which had been made easily understandable throughout the world by the addition of a summary in Esperanto.

Full account of Esperanto in Brazil (Port-Esp), "*La Brazila Statistikiko kaj la Esperanto-Movado*", O Instituto Brasileiro e o Esperanto. Preface: *Preĝo de la Libera Homo*, F. D. Roosevelt. *Brazila Statistikiko; Esperanto-Movado; Que é o Esperanto?* (brief grammar); *Malgranda Statistika Terminaro* (Port-Esp); *Brazila Kongreso* (il.); tribute to Couto Fernandes, *Mortinta Gvidanto*. Portraits of *Roosevelt, Zamenhof, Couto Fernandes*. Beautifully printed and illustrated, 180 pp, large format 7½" x 11", bound in strong green cover-paper, at \$2.00 postpaid.

INTERLANGUAGE PROGRESS

Esperanto in America was the subject of an interesting article which the "Neue Berner Zeitung," one of the leading daily newspapers in the capital of Switzerland, published in its Sunday edition, February 27. It pointed out that interest in the language problem and in Esperanto has been growing in the United States as a result of America's leading role in world affairs and because the U. N. has its headquarters in this country. The article referred to the new book, "Esperanto: The World Interlanguage," pointing out that one of its authors, *Doris Tappan Connor*, represented the American State Department at the Universal Esperanto Congress in Bern, in 1939. The Swiss paper also stated that the book "contains an extremely interesting study on the language problem and its solution through Esperanto" and that this study "takes into account the most recent experiences in the United Nations and at international conferences."

Esperanto summaries in scientific publications are becoming more numerous. *In the Netherlands*, the Royal Academy of Sciences decided to permit Esperanto summaries in its "Proceedings." Several have appeared with articles by *Professor J. M. Burgers*, of Delft. *In Italy*, an important book in the field of legal medicine, "Human Hair as an Element of Individual Identification," by *Professor Giorgio Canuto*, Parma, was recently published. It contains an Esperanto summary. *In Finland*, the Astronomical Observatory of Turku University used Esperanto in a recently published mathematical study. *In Denmark*, the Phytopathological Laboratory of J. E. Ohlens Enkes issued an annual report and a booklet on "Practical Experiences with Hexaset," both with Esperanto summaries. *In Norway*, a zoological study (in the field of marine biology) by *J. Stop-Bowitz*, appeared with an Esperanto summary, like several previous publications by the same author.

ESPERANTO IN ALL LANDS

A postage stamp honoring Esperanto will be issued by the Austrian Post Office Administration on the occasion of this year's Austrian Esperanto Congress, scheduled to be held at Graz from July 16 to 20. It's a 20 Groschen stamp featuring the Green Star emblem of the Esperanto movement and the word "Esperanto." This is the fourth stamp with Esperanto text to be issued in the postwar world. Of the other three, two were Brazilian stamps, and one was Bulgarian. Before World War II, 14 stamps with Esperanto text were issued by Brazil and the Soviet Union. Official postal cards with Esperanto text were issued by Austria, Czechoslovakia, Hungary, the Netherlands, the Soviet Union, Brazil, the Free City of Danzig, and the Principality of Liechtenstein.

Television can make Esperanto classes particularly lively and interesting. This was demonstrated March 15, when an Esperanto lesson was broadcast over the Experimental Television Station of the Philips Company, at Eindhoven, Netherlands.

City Administrations, Chambers of Commerce, and similar bodies all over the world are again publishing beautifully illustrated booklets and folders in Esperanto, to attract foreign tourists. Latest additions to the list include Esperanto literature about: Sao Paulo, Brazil, Bournemouth, England; Nancy and Thiers, France; Prague, Tabor, Zilina, and the Tatra Mountains, Czechoslovakia; Copenhagen, Denmark; Jambol, Bulgaria; Bergen-op-Zoom, Netherlands; Brugge, Belgium.

The City of Milan, Italy, features Esperanto classes in its evening schools for foreign languages. Six Esperanto classes are running in these schools at the present time. Esperanto is also taught in the State Institute of Technical and Commercial Studies in Milan.

ESPERANTO IN ACTION

In Rome, the Committee for the Holy Year 1950 (during which millions of Catholics from all over the world will visit the Eternal City) has decided to use Esperanto, together with a number of national languages, for several of its publications. A descriptive folder, to be distributed free of charge, and "The Pilgrim's Guide-Book," to be sold throughout the world, will be published in Esperanto. A World Congress of the Catholic Esperanto Movement is scheduled to be held in Rome during the Holy Year. The Organizing Committee is headed by the *Reverend Modesto Carolfi, O.F.M.*, Professor at the International Franciscan College of St. Anthony. He is now teaching Esperanto at the College as well as to groups of nuns, lay teachers, and boy scouts. Father Carolfi was one of the Italian delegates to last year's Universal Esperanto Congress at Malmö, Sweden, where he also preached a sermon in Esperanto for the Catholic participants. At the Second Catholic Esperanto Rally, held at Rome last September 26 under Father Carolfi's chairmanship, messages of greeting and encouragement were received from *Pope Pius XII* as well as from the Italian Minister of Education, *Professor Guido Gonella*, and from the Mayor of Rome.

The new Finnish Minister of Social Welfare, Madame Typne Leivo-Larsson, has been active in the Esperanto movement for many years.

The Brazilian Government has again demonstrated the practical usefulness of Esperanto by publishing "Sinopse Estatística do Brasil" ("A Statistical Synopsis of Brazil") with text in Esperanto as well as in Portuguese and English. This 267-page volume, prepared by the Government's Institute of Geography and Statistics, is an extremely valuable work of reference for economists, businessmen, geographers, journalists, educators, and statesmen.

AROUND THE WORLD

Articles from the American Esperanto Magazine are frequently reprinted in far-away places and in a great variety of languages. One article by Doris T. Connor recently appeared in a Finnish translation in Helsinki. Another article by the same author was published in Portuguese in Rio de Janeiro. An article by Dr. W. Solzbacher appeared in a Czech translation in Prague, in a Dutch translation in Amsterdam. As a curiosity it may be mentioned that one of his articles was translated from English into Esperanto for publication in Melbourne, Australia. His article, "Battle of the Languages in the U. N." (Jan.-Feb. 1949) was reprinted in English in two Polish-language weeklies published at Stevens Point, Wisconsin. Mark Starr's "Esperanto Tre Utilas (It Works!)" was reproduced almost in its entirety in the "Topics of the Times" department of the "New York Times."

Three important airlines have published booklets in Esperanto: KLM (Royal Dutch Airlines), DDL (Danish Air Transportation Company), and SAS (Scandinavian Airlines System). In the United States, TWA (Trans-World Airline) used its name in Esperanto (Trans-Monda Aerlinio) as well as in other languages in an advertisement which it run in a considerable number of newspapers. Esperanto-speaking personnel is on duty at the International Air Ports of Schiphol near Amsterdam (Netherlands) and Shannon (Ireland).

The New Zealand Government's Department of Tourist and Health Resorts has issued a film strip about New Zealand with Esperanto text. It was shown at a meeting of the Paris Esperanto Club when the United Nations General Assembly was in session. Mr. James Thorn, Acting Head of the New Zealand U. N. Delegation, made a speech at the meeting.

ESPERANTO AND RADIO

The Queens College Radio Forum, a regular feature of station WNYC, New York, discussed the topic, "One World — One Tongue; Do We Need An International Language?", March 23. *Prof. Konrad Gries*, Chairman of the Classics Department at Queens College, was the Chairman of a panel consisting of: *Wladimir Karakacheff*, of the Fiscal Division of the U. N. Secretariat; *G. Alan Connor*, General Secretary of the Esperanto Association of North America; and *Prof. Harry Levy*, Department of Classics, Hunter College. Basic English was mentioned, but no one on the panel seemed to think much of it. Latin was given much praise because of its cultural significance and educational value — a statement with which the spokesman for Esperanto did not disagree. "You want to keep the beauty of Latin intact," Mr. Connor said, "you do not want to pidginize it... Let us use Esperanto, which is not less beautiful and is scientifically constructed from Latin elements and international elements in language, to serve the purpose (of a practical and modern Interlanguage)." The Division of Radio Education at Queens College sent out a seven-page mimeographed Transcript and Study Guide, containing a simple paragraph in Esperanto as well as references to the new article on Esperanto in the "Encyclopedia Americana," the book "Esperanto: The World Interlanguage," and the "American Esperanto Magazine."

Radio amateurs all over the world are using Esperanto. The most active organization in the field is the Esperanto Circle of Radio Amateurs in Brazil, founded by *Luiz Bolivar Foscas* at Sao Paulo. Esperanto papers recently published appeals for the establishment of similar groups in other countries, signed by *George W. Bailey, Jr.* in the United States (RFD, Wilton, New Hampshire), *Gaston Fournier*, Paris, France, and *W. Farrar*, Wakefield, England. Radio amateurs write *Geo. W. Bailey, Jr., RFD, Wilton, N. H.*

ESPERANTO IN CONGRESSIONAL RECORD

The Congressional Record of the United States has again printed an article on Esperanto, April 13, 1949. It was inserted by *Senator M. E. Tydings* of Maryland, and written by our good friend from the Philippines, *Maximiano M. Villareal*. Senator Tydings inserted a good full column on Esperanto, and also an article from the *Baltimore Sun*: "Maryland Commended for OK on Esperanto." The object of Mr. Villareal's effort was to "pay tribute to the Maryland State Legislature" in passing a bill to permit the teaching of Esperanto in the schools of Maryland. This year 1949 is the 39th anniversary of the passage of that bill. The Congressional Record states that this is "a most inspiring example and a challenge to parliaments and legislatures of the world, particularly to those states which are members of the U. N. and whose delegates daily encounter problems of language difficulty." Reprints will be available in postage free envelopes ready for mailing, to all who may wish to assist in distribution of this good article. Just send something to help with office expenses in sending them to you, and address either the Central Office of EANA, or *Maximiano M. Villareal, 2422 K Street, N. W., Washington 7, D. C.*

THE LINGUAPHONE HOME STUDY COURSES ORDER YOUR LINGUAPHONE FROM E.A.N.A.

You can learn *ESPERANTO*, or any of 27 other languages, by the world-renowned *Linguaphone* Ear-Eye Method. Order through E.A.N.A. for benefits to both yourself and your Central Office.

The regular list price for *Esperanto*, complete course, is \$50. Special favorable arrangements for Members, Teachers and Clubs. Also *Canadian Members* will likewise receive favorable arrangements, and pay in Canada to Canadian agency without customs duty, etc. Write to us for details of our special *Linguaphone* offers.

Esperanto, 114 W. 16th St., New York 11, N. Y.

ZAMENHOF PRI AMERIKA ESPERANTO-GAZETO

Letero al la Amerika Esperanto-Asocio (1907)

Kara Sinjoro:

Kun plezuro mi eksciis el via letero, ke via societo intencas baldaŭ komenci la eldonadon de amerika esperantista ĵurnalo. Kompreneble mi povas nur tre ĝoji pri tio ĉi kaj deziri al via gazeto la plej bonan sukceson. Ne pro simpla ĝentileco mi tion ĉi diras: vian estontan gazeton mi efektive trovas tre grava, kaj mi efektive atendas de ĝi tre multe da bono por nia afero.

Ameriko estas tre grava por Esperanto kaj Esperanto estas tre grava por Ameriko; kaj tial la tago, en kiu aperos la unua bona gazeto esperantista en la plej grava lando de Ameriko, en la Nord-Amerikaj Unuigitaj Ŝtatoj, estos por nia afero tre grava dato. Ke via gazeto estos bona, pri tio mi ne dubas, ĉar mi konas bone la energion kaj bonan volon de ĝiaj fondantoj.

Mi estas konvinkita, ke vi sekvos la ekzemplon de la bonega kaj plej merita brita frato, kaj via gazeto baldaŭ fariĝos unu el la plej gravaj centroj esperantistaj, al kiu turniĝos la okuloj de la tutmonda esperantistaro.

Via, L. ZAMENHOF.

"GRAVAJ CENTROJ ESPERANTISTAJ"

Legante la leteron de Zamenhof al nia land-asocio (en la plej fruaj tagoj de nia komenco kiel organizita movado por Ameriko), oni rimarkas la klaran kaj saĝan konsilon de *la majstro*. Zamenhof akcentis la gravecon de Ameriko kiel lando en kiu oni devus starigi "unu el la plej gravaj centroj esperantistaj". Pri nia *organiza* problemo, li konsilis, ke ni sekvu la ekzemplon de "la bonega kaj plej merita brita frato (la land-asocio B.E.A.)" Li ne verkis detal-ojn pri organizado, sed unufraze elmontris la vojon: *sekvu la ekzemplon de B.E.A.* Do, tio signifas: (1) ke ni starigu unu "gravan centron" por Esperanto en Ameriko; (2) ke ni subtenu unu tutlandan oficialan gazeton; (3) ke ni subtenu unu kompletan libro-servon de la land-asocio; k.t.p., laŭ B.E.A. Unuvorte, ke ni havu laŭregulan *organizon* kaj evitu senrespondecan anarkion.

The Esperanto Association of North America

EXECUTIVE COMMITTEE

W. Solzbacher, *President* G. Alan Connor, *Secretary* Joseph Leahy, *Member*

MEMBER MAKES GENEROUS BEQUEST TO E.A.N.A.

We have recently been advised by an honored member of E.A. N.A., that he has made arrangements with his lawyer for the insertion of a *Bequest to E.A.N.A.* in his will. He has generously bequeathed the sum of \$1,000. He asks that we print a *Form of Bequest* (as is customary with many organizations), because he feels that there may be many other members who would wish to leave a bequest for the furtherance of Esperanto after their passing.

He mentions that members may often have such intentions, but fail to make legal arrangements for same. Perhaps an example is that of an Esperantist who owned a most valuable and superb bust of Zamenhof, and who always said he wished to leave it to some responsible Esperanto Association. Upon his passing, however, it was lost to the Esperanto movement, through lack of interest on the part of his heirs.

At the suggestion of the foresighted member whom we mention above, we herewith print a *Form of Bequest*:

FORM OF BEQUEST

I herewith bequeath and devise to the Esperanto Association of North America, Inc., the sum of \$.....
to be used for the promotion and spread of the study and use of Esperanto, the international language, to be expended for these purposes by the General Secretary of the Association under the direct control of the Executive Committee.

(SIGNED).....

DIVERSAJ ANONCOJ

PHOTO STAMPS FOR YOU: Personalize your stationery, invitations, announcements, greeting cards, etc., by attaching your photo in stamp form. Send us any size photograph or negative. Your photo will be returned unharmed. Black and white, 100 for \$2.00; Color toned, 100 for \$2.50. Send your order to: *Joseph Leaby, 1754 Lanier Place, N. W., Washington 9, D. C.*

GREEN STARS IN CERAMIC: Something new for the ladies! Use them singly or several as scatter pins. Green glazed ceramic with safety catch, 1½" diameter. Order from the Central Office of EANA, 65c each, postpaid.

MAGIA INTERNACIA RONDO. Esp.-iluziistoj membriĝu! Via organo *MIRO* senpage ricevebla dum 1949 kontraŭ kunlaboro. Aliĝonto provu sian kapablan sorĉi. Prezentu vin al: *S. W. Ahlm, Pontonjærgatan 33, Stockholm, Sved.*

FINLANDO: V. Eronen, *Kerkoo*. Informo pri Novaj Nomoj Originalaj kaj Universalaj por Ĉio kaj Ĉiu. En Esperantujo ĉiam brilas la suno. Toleru trikot-novaĵon pri radio "oĵo" kostumo.

POŝTMARK - KOLEKTANTOJ: Se vi interesiĝas pri Unuaj Tagaj Kovertoj kun Esperanto-surskribo, petu informon de: *Elwood R. Etter, R. R. 1, Bradford, Ohio.*

SKANDINAVIA AERLINIA SISTEMO (SAS) kies centro estas en Kopenhago aperigis tre bele presitan broŝuron en Esperanto. Prospektoj estas haveblaj de: *SAS, Reklama Oficejo, Store Kongresgade 29, Kopenhago K, Dan.*

U. E. A. MEMBERSHIPS: EANA is the official "land-association" of UEA. Members of EANA automatically become *Associate Members of UEA*, for which we pay nominal dues to UEA. For added interest join UEA as an *Individual Member*: "Jarlibro" \$1.25; "Jarlibro" and "Esperanto" \$3. Send to the Central Office of EANA.

ĜENO KAJ SILKO

(*Amuza studo pri vortoriginoj en Esperanto*)

Antaŭ nelonge Esperanto-libro aperis en Nederlando sub la titolo "La Nevenkebla Ĝeno". Mi ankoraŭ ne legis ĝin, sed mi aŭdis, ke ĝi estas interesa kaj leginda. La titolo tamen donas al mi okazon por ion rakonti pri la stranga origino de la vorto *ĝeno*.

Doktoro Zamenhof prenis la radikon *ĝen-* el la franca lingvo (*gêne*), ĉar ĝi estas sufiĉe internacia kaj ekzistas en la germana, pola kaj aliaj lingvoj. La franca lingvo ricevis la vorton el la latina (*Gebenna*), la latina el la greka (*geenna*), la greka el la hebrea (*gehinom*). Gehinom estis valo proksime al Jerusalemo. La vorto signifas *valo de Hinom* aŭ *valo de ĝemado*. En la Malnova Testamento ni legas, ke en tiu valo la terura dio Molok estis honorata per homaj oferoj. Reĝo Akaz tie eĉ mortigis honore al la diaĉosian propran filon (II. Reĝoj 16-3), kaj same agis Reĝo Manase (II. Reĝoj 21-6). La profeto Jeremia malbenis la valon (Jer. 7; 32-33): "Pro tio jen venos tempo, diras la Eternulo, kiam oni jam nomos tion ne...valo de la filo de Hinom, sed valo de mortigado... Kaj la kadavroj de ĉi tiu popolo estos manĝaĵo por la birdoj de la ĉielo kaj por la bestoj de la tero, kiujn neniu fortimigos."

La judoj tial konsideris la valon loko malbenita. Oni uzis ĝin por forĵeti rubaĵojn kaj kadavrojn de mortintaj bestoj. Oni konstante bruligis fajrojn tie por protekti la homojn de eblaj epidemioj. Iom post iom la nomo *gehinom* fariĝis samsignifa kun ŝeol (infero). En la Evangelioj tial la greka vorto *geenna* estas unu el la nomoj de la infero. La Evangelio de Sankta Mateo uzas la esprimon *geenna tou pyros* en la greka teksto, *Gebenna ignis* en la latina traduko (Mat. 5-22). La Esperanto-Biblio, kiu ĝenerale estas pli laŭvorta ol nacilingvaj tradukoj, sekvas la grekan tekston, dirante: "Kiu diras: Malsaĝulo, tiu estos en danĝero de Gehena de fajro". La du plej vaste konataj angla-

lingvaj tradukoj (Eldono de Reĝo Jakobo por la protestantoj, Eldono de Rheims-Douay por la katolikoj) tradukas "infera fajro" (*bell fire*).

En moderna uzo la vorto *ĝeno* tute perdis sian antaŭan fortan signifon. Dirante al iu gasto "Ne ĝenu vin, Sinjoro", neniu plu pensas pri la infero, pri valo en Palestino kaj pri infanoj bruligitaj honore al la dio Molok.

Se *ĝeno* estas ekzemplo de radikala ŝanĝo de vortsignifo, *silko* estas vorto, kiu post multaj ŝanĝoj retrovis sian unuan enhavon. Mi diris en antaŭa artikolo, ke *silko* kaj *serĝo* venas de la latina vorto *sericum*, kiu signifas *ĉina*. Tio tamen nur estas parto de la historio. La greka kaj latina lingvoj havis du nomojn por Ĉinujo: *Sinai* (*Sinae*) kaj *Seres*. Oni opiniis dum longa tempo, ke ili estas du tute malsamaj landoj, la unua atingebla per marvojaĝo el Hindujo, la dua per transkontinenta karavano tra Centra Azio. La vorto *Sinae*, el kiu devenas nia vorto *ĉina*, korespondas al malnova sanskrita (hinda) vorto *Cina* kaj al la feŭdala ŝtato *Ĉin* aŭ *Tsin* en Okcidenta Ĉinujo. La vorto *Seres* (kiun ni retrovas en la angla vorto *sericulture*) venas de la greka *ser* aŭ *sir*, kiu signifas *silka raŭpo*. La vorto venas el la ĉina lingvo.

La ĉina ideogramo (vortsigno) por *silko* estas dekparta fadeno devolvata de paro da dubobenaj spindeloj. La signo nun estas elparolata *su* (kiu cetere estas sufiĉe proksima al la franca *soie*, elp. *sŭa*), sed en antaŭaj tempoj la elparolado estis *si*, *se*, aŭ *sil*. Nun ankoraŭ en la korea lingvo la sama ideogramo estas elparolata *sil*. Oni povas do diri, ke la Esperanto-vorto *silko* kaj la angla vorto *silk* venas el la ĉina aŭ la korea lingvo.

—W. S.

"Enciklopedia Vortaro Esperanta-Germana (kun speciala elmon-
tro de la Zamenhofa lingvuzo) Eugen Wüster. Giganta verko, tre
utila por profunda studo de Esperantaj vortoj, ktp. Jam eldoniĝis 4
volumoj (A-Kor). Ĉiuj 4 grandaj volumoj, \$14 afrankite.

EL LA HISTORIO DE AMERIKA ESPERANTISTO

BABI LE MULO

DAŬRIGO (dua kaj fina parto). Vidu ankaŭ la ĉefartikolon je paĝo 80, kun represo de *Letero de Zamenhof* 1907 al la unua oficiala Esperanto-gazeto de la Nord-Amerika movado.

La gazeto de S-ro Baker restis la sola Esperanto-gazeto en Usono por nur tri monatoj. Jam de 1905, kiam Amerika Esperanto-Asocio (poste transformita en la Esperanto-Asociation de Nord-Ameriko) fondiĝis en Boston, ĝiaj fondintoj decidis publikigi gazeton sub la nomo "The American Esperantist". La unua numero povis aperi nur en Januaro 1907, sub redakto de S-ro J. F. Twombly, kaj ĉar S-ro Baker jam estis uzanta la titolon "Amerika Esperantisto" (li forigis la malbelan *L'* post la tria numero), la oficiala organo de AEA nomiĝis "American Esperanto Journal" ("Amerika Esperanto-Jurnalo"). En tiu jaro do aperis du gazetoj, "Amerika Esperantisto" en Chicago (kien S-ro Baker estis movinta sian eldonejon) kaj "Amerika Esperanto-Jurnalo" en Boston kaj poste en New York. En Majo 1908 la du gazetoj kunfandiĝis. Anoncante tion, S-ro Baker skribis: "Estas kelkaj miloj da legantoj, kiuj sendube pensis, ke AE estis la sola Esperanto-organo en Usono, ĉar ĝi faris la plej laŭtan kaj plej senĉesan bruon. Tamen..." Liaj rimarkoj pri la malaperinta konkurencinto tute ne estis afablaj.

Traleĝante la jarkolektojn nun, post 40 jaroj, kritika observanto miras pri la bona kvalito kaj bela aspekto de la du gazetoj. Ambaŭ estis bonaj, kvankam ili estis tute malsamaj. AE estis la organo de unu viro, S-ro Baker, kiu skribis en Februaro 1907: "Mi nun laboras 14 horojn ĉiutage". Li estis estinta prelegisto en amaskunvenoj tiutempe nomitaj "Lyceum". Lia stilo respogulis la flaman oratoradon de la prelegtribuno kaj samtempe la atakemon de la pionira ĵurnalismo de okcidenta Usono. La argumentoj estis frapaj,

kvankam ne ĉiam logikaj; la faktoj estis prezentataj en vigla, interesa, kolorplena maniero, kvankam ofte kun troigo kaj trosimpligo. Legante liajn artikolojn, oni havas la impreson, ke oni aŭskultas sinceran kaj ŝatindan personon, kiu batalas por granda afero kaj kies entuziasmo estas preskaŭ nerezistebla. Lia ĉefa intereso estis, ne servi la Esperantistojn, sed varbi novajn anojn por la movado. Tial li ĉiam denove reprenis gramatikon kaj vortareton, ĉiam ripetis la samajn argumentojn. Preso, papero kaj tipografia aranĝo estis bonegaj. La kovrilo eĉ nun estus konsiderata moderna kaj bongusta (kvankam laŭ mia opinio ĝi ne estis tiel bela kaj okulfrapa kiel la nuna). La gazeto aperis ĉiunmonate (aŭ preskaŭ) kun 16, 24, 32 kaj kelkfoje eĉ 64 paĝoj. Oni do preskaŭ povus envii la "malnovan" AE de antaŭ 40 jaroj. (Kompreneble, sekvante la modernan evoluon en ĵurnalismo, la nuna AE prezentas sian enhavon en multe pli konciza kaj "densa" formo.) AE en tiu periodo gajnis multajn novajn Esperantistojn. La estinta Prezidanto de EANA, Profesoro Edwin L. Clarke, kaj la estinta Ĝenerala Sekretario, S-ro Joseph Leahy, fariĝis Esperantistoj antaŭ 40 jaroj, ĉar ili hazarde trovis numerojn de AE.

Kiel decidis por gazeto aperanta en Boston, "Amerika Esperanto-Ĵurnalo" havis pli altan nivelon ol AE, uzis trankvilan, respektindan stilon, publikigis pli grandan kvanton da novaĵoj kaj havis sufiĉe grandan kunlaborantaron. Ĝi enhavis pli multe da materialo en Esperanto, malpli en angla lingvo. Papero, preso kaj aranĝo estis malpli bonaj ol tiuj de AE, kaj ĝi tute ne havis la ĉarmon de tiu senkompare vigla stilo kaj de tiu rekta alvoko al la leganto, kiuj estis la forto de AE.

AEĴ publikigis detalajn raportojn pri la diversaj Esperanto-kluboj, kiuj estis multnombraj kaj agemaj. Komence de 1908 ĝi enhavis interesajn priskribojn pri la agado de Edmond Privat en Usono kaj Kanado. S-ro Privat, juna visio (nun Profesoro en la Universitato de Neuchâtel) venis al Usono por propagandi Esperanton kaj instrui la lingvon

laŭ propra "paroliga" metodo. AEĴ raportis, ke S-ro Privat eĉ klopodis varbi Prezidanton Theodore Roosevelt por Esperanto. AEĴ ankaŭ enhavis interesan raporton pri per-Esperanta vojaĝo tra Rusujo kiun faris en 1907 S-ro Edward K. Harvey, Sekretario de la Bostona Esperanto-Societo.

Inter la materialo, kiun AE publikigis antaŭ 40 jaroj, estis rimakinda traduko de la Konstitucio de Usono, farita de S-ro George Winthrop Lee.

En 1911 S-ro Baker, ĝis tiam sola posedanto de AE, vendis la gazeton al grupo da Esperantistoj, kaj D-rino Ivy Kellerman Reed fariĝis ĉefredaktorino. Artikoloj verkitaj en bonstila, klasika Esperanto, serioza prezentado de faktoj kaj argumentoj, kunlaborado de multaj el la plej famaj Esperantistoj el ĉiuj landoj gajnis al AE en tiu epoko tre altan reputacion en la tutmonda Esperantista gazetaro. Post tiu epoko AE vojaĝis al diversaj urboj, preskaŭ ĉiam sekvante la Centran Oficejon de EANA (Esperanto-Asocio de Nord-Ameriko). Ĝi havis brilajn sukcesojn kaj suferis malsukcesojn kaj sortobatojn. Ĝi kaŭzis multe da kapdoloroj al sinsekvaj redaktoroj, kies klopodoj ofte estis vanaj, ĉar multaj Esperantistoj ne komprenis la gravecon de bona gazeto kaj preferis fondi privatajn gazetojn, gazetetojn kaj gazetaĉojn aŭ bojkotis la ĵurnalon, ĉar ĝi ne ĉiam kontentigis iliajn personajn dezirojn kaj ne suface flatis ilian vantecon kaj ambicion.

En 1933-34 AE preskaŭ mortis, dronante en ŝuldoj kaj konfuzo. Tiam S-ro Joseph Leahy, kvankam jam maljuna, savis la ĵurnalon kaj savis EANA. En formo modesta kaj multobligita (laŭ la ofset-metodo) li tenis la gazeton "super la akvo" dum preskaŭ dek jaroj. En 1943 S-ino Mabelle L. Davis redonis al ni gazeton bele presitan. En 1944 la gazeto venis al New York, "ĉefurbo de presado kaj publikigado en la mondo".

Se ĉiuj eksredaktoroj de AE verkus siajn "rememorojn", la volumo farus interesan legaĵon. Ĝi estus plena de entuziasmigaj kaj kortuŝaj faktoj pri fideleco kaj oferemo sed

ankaŭ de penigaj ekzemploj de blindeco kaj malkompreno. Tamen, "cent semoj perdiĝas, mil semoj perdiĝas, ni semas kaj semas konstante". Starante sur la ŝultroj de siaj antaŭuloj, la nuna redaktoro de AE kaj liaj gekunlaborantoj daŭrigas la laboron komencitan antaŭ 41 jaroj kaj adaptas ĝin al la bezonoj de nova epoko. AE devas esti inda de sia pasinteco kaj inda de sia tasko: disvastigi la scion kaj uzon de Esperanto en Nord-Ameriko. Kun justa fiereco Ivy Kellerman Reed, diris en Marto 1911: "Kelkaj el la plej eminentaj eŭropaj Esperantistoj skribis, ke AE nun okupas la unuan lokon en sia klaso." Kun sama fiereco ni rajtas diri, ke tio estas denove vera. Nia eminenta kaj leginda kolego, "Brita Esperantisto", bonvolis skribi en la numero de Septembro-Oktobro 1947, ke "AE staras en la unua vico de Esperanto-gazetoj" kaj ke "ĝi estas unu el la plej bonaj naciaj Esperanto-gazetoj kaj meritas larĝan disvastigon." Similaj komplimentoj atingis nin el multaj landoj. Tamen komplimentoj ne sufiĉas por disvastigi, plibonigi kaj pli-grandigi nian gazeton kaj — kun ĝi — la Esperanto-movadon. Ni bezonas pli multe da membroj por EANA, pli multe da abonantoj por AE, pli multe da kunlaboro kaj komprenemo por la agado de la Centra Oficejo, kiu kelkfoje faras erarojn — kiel niaj antaŭuloj faris, sed kiu baraktis kaj baraktadas kun mil malfacilaĵoj kaj kiu "laboras 14 horojn ĉiutage", kiel S-ro Baker faris antaŭ 40 jaroj.

[FINO]

"*Historio de la Lingvo Esperanto*", Edmond Privat. Vol. 1: *Deveno kaj Komenco 1887-1900*. Vol. 2: *La Movado 1900-1927*. Entute 273 pp. *La du volumoj kune*, \$2.20 *afrankite*.

"*Esperantismo — Artikoloj pri la Esperanto-Movado*", I. Gomes Braga. Enhavo: *La Malpermeso*; *Dum la Milito*; *Rotary Club Atendas Novan Lingvon!*; *Tutamerikanismo*; *Doris Tappan Connor Vizitas Nin*; *Religiaj Lingvoj*; *Datreveno de Nia Majstro*; ktp. Bona stilo. Sufiĉe facila legaĵo por studentoj kaj kursoj. Mendu ilin en kvanto po 10c. *Unu kostas 15c afrankite*.

LA ESPERANTO-STUDANTO

Invito al Festo

(Du gejunuloj renkontiĝas sur la strato.)

Li: Bonan tagon, F-ino Belo. Kiel vi sanas hodiaŭ?

Ŝi: Tre bone, dankon, kaj vi?

Li: Ankaŭ tre bone. Mi preparas specialan feston en mia hejmo, kaj mi deziras inviti vin ĉeesti.

Ŝi: Vi estas tre afabla, S-ro Grizo. Ĉu ĝi estos granda festo?

Li: Ĝi estos tre eleganta festo. Mi invitas ĉarmajn personojn, kiuj povas paroli sprite kaj bonhumore. Mi aranĝis por speciala muziko de tre fama orkestro... per la radio, kompreneble!

Ŝi: Ĉu vi havas bonan lokon por danci?

Li: Ho, jes... oni povas danci se oni deziras... aŭ nur sidi kaj aŭskulti... aŭ nur paroli. La kunuloj estos tre talentaj.

Ŝi: Je kiu dato estos la festo?

Li: Sabaton vespere je la oka. Kaj mi ankaŭ aranĝas bankedon, kun la plej bongustaj manĝaĵoj. Ĉu vi ŝatas fragojn kun kremo?

Ŝi: Mia favorata!

Li: Kaj, ho, F-ino Belo... la personoj, kiuj venos... Ĉu mi jam klarigis? La plej belaj, la plej inteligentaj... kiuj ĉiam konversacias tre amuze. Ĝi estos vere speciala okazo!

Ŝi: Ĉu jes? Nu, kiuj estos tie?

Li: Nur vi kaj mi!

Invitation to a Party

(Two young people meet on the street.)

He: Good day, Miss Belo. How are you today?

She: Very well, thanks, and you?

He: Also very well. I am preparing a special party in my home, and I wish to invite you to attend.

She: You are very kind, Mr. Grizo. Will it be a big party?

He: It will be a very elegant party. I am inviting charming people, who can talk wittily and humorously. I have arranged for special music by a very famous orchestra... by the radio, of course!

She: Do you have a good place to dance?

He: Oh, yes... one may dance if one wishes... or only sit and listen... or only talk. The company will be very talented.

She: What date is the party?

He: Saturday eve at eight. And I'm also arranging a banquet with the finest food. Do you like strawberries with cream?

She: My favorite!

He: And, oh, Miss Belo... the people, who are coming... Did I explain already? The most beautiful, the most intelligent... who always converse very amusingly. Truly a special occasion.

She: Is that so? Well, who will be there?

He: Just you and I!

KANADA INFORMO

Vern Bruder, Hamilton, Ont., raportas, ke li konstante uzas la malgrandajn propagandilojn "For Better International Understanding". Li sendas ilin al instruistoj kaj aliaj en la eduka sistemo. La Centra Oficejo ĝojas raporti, ke de tempo al tempo ni ricevas demandojn kaj membrecojn, kiuj estas evidente la rezulto de lojala laboro de Kanadaj kaj Usonaj membroj en tiu kampanjo.

Andrew O'Reilly antaŭe de Toronto nun troviĝas en Vancouver, kie li daŭrigas sian intereson en Esperanto. Li sendis Patronan Membrecon al EANA antaŭnelonge kun la vortoj: "Bondeziron por la daŭra progreso de EANA, kaj gratulon pro via nuna bonega laboro."

Nova membro de EANA kaj nova alveninto al Kanado estas *Colin Smith* en Halifax. S-ro Smith ĵus venis de Anglujo, kie li komencis la lernadon de Esperanto antaŭ unu jaro. Bonvenon al Ameriko!

Nova kurso de Esperanto komenciĝis en Aprilo en Fort William, Ont. S-ro *Cameron Macdonald* gvidas la grupon. S-ro Macdonald fariĝis Esperantisto nur iom antaŭ la Toronto Kongreso, sed depost tiu tempo li fervore kaj vigle laboras por antaŭenigi la movadon en Fort William.

Du longaj kolonoj pri Esperanto kaj Basic English aperis en la Ĵurnalo Argus, St. Mary's Ont., Marto la 17-an, 1949. Sub la titolo "Ten Million Signatures", *Pastro R. Edis Fairbairn* klarigis la avantaĝojn de Esperanto kaj la praktikajn uzojn de la interlingvo kompare al la mankoj de Basic English.

Hugo Gerisch, senlaca laboranto por Esperanto dum 39 jaroj enmetas de tempo al tempo leterojn pri Esperanto en sian lokan gazeon en Picton, Ont. Lastatempe, aperis tre trafa letero pri la praktika uzo de Esperanto en Universalaj Kongresoj.

ESPERANTO-KRONIKO

“*Kiu en Usono sukcesis aŭdi la Esperanto-radiodissendojn de Eŭropo?*”, estis demando de *Lawrence A. Sharpe* en North Carolina. La Centra Oficejo volonte ricevos informon de gemembroj pri provoj kaj sukcesoj tiurilate.

Jurnaloj en Panamo kaj la Kanal-Zono multfoje presis artikolojn pri Esperanto kaj la utilo de la interlingvo. La instiganto de tiuj raportoĵoj estas Dumviva Membro de EA NA, *Van Allen Lyman*, kiu loĝas en la Kanal-Zono. En la klopodo por interesi la Kolegion, S-ro Lyman hazarde informiĝis, ke sperta Esperantisto *E. A. Young*, jam funkcias en la Koresponda Servo de la Eduka Sistemo tie. Raporto en la ĵurnalo “*La Nacion*” menciis, ke S-ro Young interesiĝis pri Esperanto antaŭ multaj jaroj. “Li dediĉis tempon dum sia lunĉ-horo al ĝia studado, kaj lernis Esperanton dum 50 horoj!”

Sacramento Adult Evening College enmetis kurson de Esperanto pasintaŭtune, sub la gvidado de *F-ino Helene Wolff. H. E. Dillinger*, Senatano de la Ŝtata Parlamento de Kalifornio favoris la kurson kaj aranĝis ekskurson kaj akcepton ĉe la Parlamentejo por la grupanoj, kiam ili vizitis la ĉefurbon dum la printempo.

Milton R. Davis, Sanitarium, Calif. raportis, ke li komencis novan kurson en Esperanto en Aprilo. Li entuziasme instruas per la uzo de Cseh-Metodo kaj la nova libro “*Esperanto: The World Interlanguage*”. Al instruistoj ni deziras rimarkigi, ke tiu kombino vere faras tre viglan, tre progresigan kurson.

Nederlanda Aervetura Kompanio (KLM) eldonis en la lingvo Esperanto novan informilon pri la historio de tiu aerkompanio. Ĝi estos senpage sendata al ĉiu petanto. Oni direktu la petojn al: Ĉefoficejo de KLM, Sekcio Informservo, Raamweg 90, Den Haag, Nederlando — aŭ al oficejo en via lando.

ESPERANTO-KRONIKO

Esperanto-Klubo de Los Angeles starigis Esperanto-kurson por siaj gemembroj kaj aliaj, sub la gvidado de *H. Elwin Reed*. Tiel la anoj havas oportunon perfektigi kaj ekzerci en Esperanto. La kurso komenciĝas je la 7:30 pm, ĵus antaŭ la regula monata kunveno de la Klubo. Imitinda ekzemplo.

Aŭstria Ŝtata Trafikoficejo starigis specialan Esperanto-sekcion, laŭ raporto de la Aŭstria Esperantista Federacio. Sukceso en tiu faro dependas de la Esperantistoj tutmondaj. La Federacio petas al ĉiu Esperantisto subteni ilin per skribo de gratulkartoj al la sube menciita adreso. Ĉiu skribinto ricevos belan prospekton pri Aŭstrio afrankite per la nova Esperanto-poŝtmarko (kiun Aŭstrio baldaŭ eldonos). Adreso: *Aŭstria Trafikoficejo, Esperanto-Sekcio, Friedrichstr. 7, Wien I, Austria*.

"*The Oregonian*", grava tagĵurnalo de Portland, Oregon, freŝdate publikigis leteron de samideano *Leo Tanaka* pri la lernado de Esperanto. Li citis lokojn, kie oni instruas la interlingvon, kaj finis per informo, ke EANA sendas senpage al ĉiu petanto informon pri Esperanto. (Alvenas multaj leteroj, kaj ni volonte plenumas tiun postulon.) Aliaj membroj faru same!

La Esperanto-Klubo MOSAMO raportas daŭran aktivecon kaj bonan sukceson en sia prezentado de semajna radio-programo pri Esperanto. Ekspozicio por la Publika rezultas en disdono de centoj da propagandiloj. La grupo ankaŭ prezentas prelegojn antaŭ la Rotaria kaj aliaj kluboj en la urbo. Letero de la Kluba Konsilanto, *John M. Brewer*, diris: "Ni multe ĝuis la novan gazeton, AE, kaj uzis ĝin kiel parton de nia ekspozicio en kunveno de unu el la Urbaj Kluboj." Estroj de la Klubo Mosamo estas: *Floyd Hoffman*, Prezidanto; *H. E. Spindle*, Vic-Prezidanto; *D. Konvisor*, Direktoro; *W. E. Salomo*, Program-gvidanto.

ESPERANTO-KRONIKO

Ekspozicio pri Esperanto dum Ŝtata Konferenco de Instruistoj de Florido okazis sub la gvidado de *P. H. Hensley*, Tampa, Florido. Per seĝo, tablo, nigra tabulo kaj kolekto da libroj, gazetoj, afiŝoj, poŝtkartoj, ktp., S-ro Hensley pasigis du tagojn parolante al personoj, kiuj haltetis por informiĝi pri Esperanto. Li disdonis pli ol 200 folietojn. Bonege!

Farante publikajn prelegojn pri internaciaj problemoj en multaj urboj, D-ro W. Solzbacher, Prezidanto de EANA, ofte havis okazon mencii Esperanton aŭ respondi demandojn pri ĝi. Lastatempe tio okazis ekzemple en Detroit kaj Toledo. Parolante pri liaj prelegoj, lokaj ĵurnaloj ofte atentigas pri Esperanto. Tio okazis antaŭ nelonge en New York, White Plains, Scarsdale, Tuckahoe, Baltimore, Boston, Toledo, ktp.

Scienca Revuo komencis aperi en la bone konata eldonejo J. Muusses en Nederlando. S-ro W. P. Roelofs estas la redaktisto. La revuo aperas en kvaronjaraj kajeroj 40-paĝaj. Abonojn (\$2.00 jare) akceptas *Amerika Esperantisto*, 114 W. 16th St., New York 11, N. Y.

S-ro *Gabriel Chavet* en Paris, kiu dum multaj jaroj estris la Esperantistan Centran Oficejon en Paris kaj akompanis D-ron Zamenhof en lia vizito al Usono en 1910, skribis antaŭ nelonge al la Prezidanto de EANA: "Legante la numeron de 'Amerika Esperantisto', mi tre plezure konstatas, ke la movado en via granda lando persistas kun vigleco. Mi lernis Esperanton en 1896, antaŭ pli ol duonjarcento, kaj mi restas fidela je la idealo de D-ro Zamenhof. Mi ĉeestis kun li, kiel Sekretario de la Konstanta Komitato de la Kongresoj, je la 6-a Universala Kongreso de Esperanto en Washington en 1910. Tio restas por mi tre interesa memoro... Mi deziras prosperon kaj feliĉon al la usona Esperanto-movado."

ESPERANTO-KRONIKO

Pri la gazetfonda febro en la Esperanto-movado aperis trafa artikolo en "Flandra Esperantisto". "Ho ve!", ĝi diris. "Dum ni fieras pri internaciaj gazetoj kaj revuoj, kiaj Heroldo aŭ Literatura Mondo, aŭ pri naciaj kiaj Amerika Esperantisto kaj La Ponto (ni nur citas tiujn, pri kiuj ni tuj pensas, ĉar ni plej ofte havas ilin en la manoj), kiom da etaj presaĵoj, kiujn ni ofte ŝatas pro ekstera kialo, sed kiujn ni ne povas nomi gazetoj."

McGuire's Inprint, belaspekta malgranda gazeto, kiun grava firmo pri komerca reklamo, "Moresales Associates" en New York, sendas al siaj klientoj, enhavis kvinpaĝan artikolon pri Esperanto en sia numero de Marto 1949. Ĝin verkis la prezidanto, S-ro Joseph D. McGuire mem, uzante materialon el la nova propagandfolio de EANA, "For Better International Understanding". Li konkludis: "Skribu al la Esperanto-Asocio de Nord-Ameriko... Ĉion ricevos tiu, kiu serĉas. Mi deziras al vi, ke vi trovu ĝojon en la aventuro kaj ke vi profitu per ĝi!"

Artikolo de Profesoro Albert Guérard, "The Last Frontier: Language" (La Lasta Limo: Lingvo) aperis en la printempa numero de "Southwest Review" (Sudokcidenta Revuo). Diskutante la interlingvan problemon, ĝi estas ĝenerale favora al Esperanto. Prof. Guérard kondamnas la "lingvan imperialismon", kiu estas la bazo de Baza Angla kaj diras: "Mia ĉefa intereso estas la helpo, kiun internacia lingvo povas doni al la konscio de tutmonda unueco. Mia gvidanto en tio estis D-ro Zamenhof."

La UEA-Jarlibro por 1949 aperis en Majo kiel bela volumo 244-paĝa. Krom aliaj informoj ĝi enhavas la adresojn de 2,224 Delegitoj en 58 landoj, inter ili 104 Del. en Usono kaj 8 en Kanado. Kotizoj por individua membreco en UEA (\$1.25 por Membroj kun Jarlibro, \$3.00 por Membro-Abonantoj) povas esti sendataj al EANA.

ESPERANTO-KRONIKO

La Nova Internacia Jarlibro (New International Year Book) de la grava firmo Funk & Wagnalls en sia eldono por 1949 ne nur enhavas detalan artikolon de D-ro W. Solzbacher pri Esperanto, sed ankaŭ artikoleton pri EANA en la fako pri Societoj kaj Asocioj. Ĝi ankaŭ atentigas pri la EANA-Kongreso en Wilmington kaj la Universala Kongreso de Esperanto en Bournemouth.

Financa subteno de registaroj al Esperanto-organizoj lasttempe fariĝis pli ofta. En Aŭstrujo la Urbo Vieno finance subtenas la movadon laŭ decido de la Urba Konsilantaro. La Regiona (ŝtata) Registaro de Stirio kaj la Urbo Graz finance subtenas la nunjaran Aŭstran Esperanto-Kongreson en Graz.

D-ro Edmond Privat, estinta Prezidanto de UEA kaj de la Internacia Centra Komitato, nun Profesoro en la Universitato de Neuchatel, Svisujo, skribis al la Prezidanto de EANA: "Mi sekvas viajn klopodojn kun tre speciala intereso, ĉar Usono estis mia unua laborkampo kiel propagandisto en 1908... Ĉu nia movado logas junulojn en Usono?" D-ro Privat ankaŭ diris, ke li "tre ŝatis la belan libron: *Esperanto, The World Interlanguage*".

Estas interese konstati, ke la vorto "Esperanto" jam fariĝis, en ĉiuj rondoj, samsignifa kun "interlingvo". Ekzemple, *Komandanto R. E. Lambert* lastatempe rimarkigis al ni, ke en la libro sub redaktado de Sumner Welles, "Gvidlibro pri Paco", troviĝas la jena frazo: "...la Hanoas, miksitaj sudana, negra, kaj araba grupo, kies lingvo etendiĝas tra la regiono kiel *iu komerca Esperanto*." En radio-komento, Deems Taylor, fama muzika kritikisto, same uzis la frazon: "Muziko estas la Esperanto de la artoj". Kaj en Eŭropo, antaŭnelonge, famkonata Kardinalo de la Katolika Eklezio nomis la latinan lingvon "la Esperanto de la katolika mesliturgio".

DEZIRAS KORESPONDI

Argentino. Jorge P. Bondone, Irigoyen 428, *Bell Ville* (Cordoba). 18-j. gimnaziano dez. kor. pri literaturo kaj muziko.

Belgujo. Alain Scheldeman, rue Wahis 186, *Menin* (Fl. OCC.). 18-j. skolto dez. kor. pri sporto, muziko. Kolektas PM.

Koreo. S-ro Manjong Kim, 544 Ponsung Dong, *Chinju*. Dez. kor. kun ĉiuj landoj.

Italujo. F-ino Libera Pelissero, Via Banchette no. 16, *Torino*. 24-j. oficistino dez. kor. kun juna samideano.

Germanujo. Myron Dachniwysky, (13b) Weyarn, Kreis Miesbach, *München* (U. S. Zono). 21-j. Ukraina teknika inĝeniero dez. kor.

Hispanujo. R. J. Lopez Herrero, Conde Penalver 52, *Madrid*. 32 jara, fotografiisto. Dez. kor.

Bulgario. Onnik Sogomonian, Dr. Nider 5, *Burgas*. Dez. kor. kun filatelistoj.

Bulgario. Stefan Hr. Kosev, Strato Rilska 4, *Burgas*. Dez. interŝ. tute kompletan serion da PM.

Ĉekoslovakio. Yaroslav Šedek, Leninova 14, *Chomutov*. 20-j. studento de elektrotekniko dez. kor.

Darlando. Bebel Sorenson, *Farum*. 27-j. tipografiisto dez. kor. kun amerikanoj.

Germanujo. Franz Hauer, (17b) Freiburg/Br. Betzenhausen, Sigsteinstr. 16 II, *Baden*, Franca Zono. Katolika grupo dez. kor.

Germanujo. Josef Campigne, 22c *Koln-Deutz*, Siegburgerstr. 159, Brita Zono. 18-j. dez. kor. kun junuloj samaĝaj.

Germanujo. Willy Weilepp, vor dem Hamstertor 6 III, 19a *Halle (Saale)*, Land Sachsen-Anhalt, Rusa Zono, Dez. kor.

Hungario. Štefano Mayer, Erzsebet kir. ut. 89, *Budapest XIV*. 24-j. taksi-ŝoforo dez. interŝ. PM.

Irlando. Jim Vale, 26 Stiles Road, Clontark, *Dublin*. Dez. kor. kaj interŝ. PM en Usono kaj Kanado.

Svedujo. Gösta Andersson, Bondegatan 4, *Strängnäs*. Komercesto, amatorfotografiisto, dez. kor. kun samfakuloj, interŝ. amatorfotojn. Skribu, sendu bildojn; certe respondos kaj rekompencos.

Urugvajo. Elsa Bencourt, Madrid 1576, Apt. 11, 1er Piso, *Montevideo*. 22-j. instruistino dez. kor. kaj interŝ. il. PK.

Urugvajo. Alicia Porro Freire de Maciel, Direktorino, Junulara Gazeto "Compañeros", Canelones 1122, *Montevideo*. Grupo de gejunuloj arde dez. interŝ. PK kaj PM kun eksterlandanoj.

Japanujo. S-ro Torii Junji, 1-9 Taruyamati Kitaku, *Osaka*. Studento en komerca universitato dez. kor.

POPULAR NOVELS IN ESPERANTO

<i>Murdo en la Orienta Ekspreso</i> , Agatha Christie, excellent & easy "thriller." Most popular of the "Epoko" series....	.50
<i>La Vidvineto</i> , J. de Alencar, love story of romantic Brazil, one of best beloved stories in South America40
<i>En Okcidento Nenio Nova</i> , Erich Maria Remarque, famed story "All Quiet on the Western Front," new stock, bound	2.75
<i>D-ro Dorner</i> , H. L. Egerrup, original and new novel about artificial insemination and a doctor's problems	1.85
<i>Kudlago, La Malgranda Eskimo</i> , N. Van Hichtum, 40-page story of native youth in Greenland. Easy and interesting.	.30
<i>Gösta Berling</i> , Selma Lagerlöf, the great story of Sweden's beloved author, in 2 parts, both in one de luxe volume, absolutely a "must" for every Esperantist, cloth	3.00
The same volume, also complete, but bound in paper....	2.35
<i>Sep Fratoj</i> , A. Kivi, one of Finland's greatest novels, now being acclaimed as a great event in Esperanto. Bound....	3.50
<i>La Granda Aventuro</i> , Szilagyi, several good novels in one volume. One of the "Stelo-Libro" series. Bound in bds....	2.25

SELECTED DRAMATIC WORKS

<i>La Blanka Malsano</i> , Karel Čapek, unique 3-act drama which cleverly utilizes as a theme "the great white plague" to illustrate totalitarianism in all forms, and its "cure" in democracy as we know it in the "West." This great drama of the pre-war Czech author is really excellent. And it is printed and bound most beautifully. Cloth.....	1.50
<i>Pasko (Easter)</i> , August Strindberg, famed Swedish drama in three acts. Excellent Esperanto translation. Paper.....	.60

NEW DANISH BOOK JUST RECEIVED

<i>Faktoj pri Danlando</i> , of the international series "Kiu-Kio-Kie." It is Denmark's equivalent of our "World Almanac," printed in Esperanto by the great newspaper <i>Politiken</i> . It is a remarkable encyclopedic booklet of 64 pages, on everyone-everything-everywhere of any importance to Denmark. Profusely illustrated, color plates and maps, and strictly up-to-date. An important contribution to the Esperanto movement. Use it in your promotion kit75
---	-----

Note, that when you buy books from *American Esperantist*, all profits are used to give you a better magazine and a better Central Office for E.A.N.A.

IMPORTANT BOOKS FROM BRAZIL.

Official Publications of the Government

Books of great value to our movement, not only for high quality as Esperanto literature but also because they are published by official departments of the Brazil Government. These two quite different volumes serve as irrefutable answers to the question: "Do important organizations and governments use Esperanto?" They should be in every Esperantist's library.

"Tipoj kaj Aspektoj de Brazilo"

Entirely in Esperanto. Selections of articles published by the official Brazilian National Council of Geography. Beautiful volume on the life, customs, and country of Brazil (the Amazon, jungles, gauchos, natives, wondrous plants, diamond-hunters, etc.) Richly illustrated with 37 large full-page art engravings, suitable for exhibit or framing. Best coated paper, 152 pp, large format 7" x 10½". We have been notified of recent price rise, but while present stocks last you may choose as follows: Art-card covers \$2.50; card panels over leatherette \$3.25; leatherette stamped in gold \$4.00 postpaid.

"Statistika Resumo pri Brazilo"

All material in 3 languages: English, Portuguese, and Esperanto. A large and impressive book of Brazil statistics with full indices, by the official Institute of Geography and Statistics. Physiography, demography, economy, social welfare, culture, administration (with divisions in great detail). The full listing of terms in all fields, makes it a real contribution to Esperanto terminology (with English and Portuguese equivalents). A purely statistical and scientific production, with preface, indices and chart. 267 pp (nearly an inch thick), large format 7¼" x 10½", bound in strong flexible card covers. While they last, \$3.00 postpaid.

Esperanto, 114 W. 16th St., New York 11, N. Y.